

Mindenki a Holdra néz

Az év végi nyugalmasabb időszakban felkerestük a Vármúzeumot – ki tudja, meddig látogatható még ott, a budavári palotában. Nyugalmas múzeumjárásról végül szó se lehetett, mindenütt külföldiek, magyarok csak mutatóban. Jó volt bolyongani az évszázados falak között, felkeresni a Zolnay-féle ásatások során napvilágra került szobortöredékeket, no meg az időszak kiállításokat. A *Budapest – Fény és árnyék* ugyan állandó kiállítás, de én még nem láttam. A város ezer éve fényben és árnyékban – nézelődés közben ki-kipillantva a városra, mert hiszen a várbeli múzeumok sajátága, hogy látogatás közben ellenőrizhetjük a főváros aktuális látképét a Dunára nyíló ablakból.

A Fény és árnyék egyik árnyékos zugában filmhíradó-részleteket vetítettek, az egyik snittnél ismerős dologra lettem figyelmes. Egy mozi bejáratát mutatták, ahol az éppen

vetített kisfilmek között a *Mindenki a Holdra néz* címére figyeltem fel. Ötven évvel ezelőtt készült Kollányi Ágoston filmje, melynek szakértője Kulin György volt. Éppen a Holdra szállás előtt járunk, közvetlenül az Apollo-10 után, de még az Apollo-11 előtt. Készülünk az ünnepélyes pillanatra, a kis-nagy lépésre. Ez a 15 perces kisfilm olyan, mint egy himusz, bizakodás a szép jövőben, mert nyilvánvaló, hogy az első utazások után következik a Hold meghódítása, állandó kutatóállomás létrehozása kísérőnk felszínén, majd egyre népesebb kolónia kiépítése. Ó, boldog hatvanas évek, amikor szinte menetrend szerinti startokkal ostromolták az amerikai és a szovjet kutatók Holdunkat!

Akkoriban valóban mindenki a Holdra nézett, égi kísérőnk sokkal inkább benne volt a mindennapi beszélgetésekben, mindennapi életünkben, mint manapság. Érdekes például átnézni a Magyar Posta akkori bélyegkiadását. Szinte minden jelentős űrkutatási eseményről megemlékeztek, ha csak ezeket a bélyegeket tekinti át valaki, máris egészen tiszta képe lesz a korszak történéseiről. Így volt ez a hetvenes években is, majd egyre inkább megritkultak az űrkutatási postabélyegek, napjainkban már csak mutatóban készül ilyen. Bizonyára a szovjet Luna sorozatról kapta nevét egy cigarettafajta is, akárcsak a korszerű, önműködő mosópor, a Luna (korabeli hirdetése mellélkelten látható), amely valószínűleg annyira volt önműködő, mint a Luna-9, az első sima leszállást végrehajtó szonda. A holdkutatási ihletésű mosópor 1968-ban aztán felvette a Luna '68 elnevezést, további pályafutásáról azonban nincs tudomásom.

Fél évszázaddal később másként nézünk már a Holdra, mosóporunk se Luna márkájú, hanem fékezett habzású, akárcsak a Hold meghódításának tempója.

Mizser Attila